

Приликом своје посете Београду, руски председник Медведев није понудио ништа ново када је говорио о “новом безбедносном аранжману” за Европу. Ту замисао је Медведев изнео још 5. јуна 2008. у Берлину, пред око 1000 немачких пословних људи и политичара, када је, у својству премијера Русије, предложио “свеопшти европски самит”, и поново, опширније, приликом званичне посете Финској, 20. априла ове године, у говору студентима Универзитета у Хелсинкију.

Зашто у Хелсинкију? Управо због чињенице да ће 2010. бити обележена 35-годишњица потписивања Хелсиншког завршног акта, који је служио као главна основа за мир у Европи (нажалост, само) до краја Хладног рата. Руска идеја је да 2010. година буде, ако не година потписивања, онда бар година почетка озбиљног рада на ономе што Руси називају “Хелсинки-плус”, безбедносном аранжману чврсто заснованом на Хелсиншким начелима, а који би узео у обзир (више не тако) новонасталу ситуацију нестанка поделе на два супротстављена идеолошка блока на простору “од Ванкувера до Владивостока”. То је, иначе, простор на који руска страна мисли када говори о новом безбедносном аранжману, тако да нема места критикама да је то само вешт маневар којим би се Америка истиснула из Европе („Уверен сам да је атлантицизам, као једина основа за безбедност, исцрпљен. Сада морамо расправљати о јединственом евро-атлантском простору од Ванкувера до Владивостока. Сам живот нам диктира такву основу за деловање,“ како је Медведев нагласио у Берлину).

Предложени безбедносни аранжман треба да укључи све државе на поменутом простору –без изузетка. У том смислу, Руси сматрају да је ОЕБС, који је пре неког времена могао да послужи као универзална платформа, сада већ помало превазиђен, заглабљен у парцијална, периферна питања и бирократске сукобе.

Зашта се Руси конкретно залажу у глобалу? Медведев је то у Хелсинкију сажео као “јачање вредности које су темељне за све нас који живимо у Европи, наиме: приврженост међународном праву, некоришћење силе, поштовање суверенитета, посвећеност мирољубивим методама решавања сукоба и начелима контроле

Отанисање око новог руског предлога

Пише: Александар Павић
петак, 23 октобар 2009 15:00

наоружања”. А “решења се могу развијати кроз вишестрану сарадњу између Руске Федерације, Европске уније и Сједињених Америчких Држава”. Другим речима, “Русија позива све државе и организације које делују на европском континенту на заједнички рад на проналажењу кохерентних, савремених и, што је најважније, ефектних правила игре”. Предложен је “форум на највишем нивоу, самит свих евро-атлантских држава, међународних организација – укључујући, наравно, Европску унију, НАТО, ОЕБС, ОУКБ (Организација уговора о колективној безбедности), ЗНД – регионалних организација и, наравно, свих земаља које припадају овим организацијама... где би могли да идентификујемо најбољу платформу за даље преговоре и да се договоримо око агенде”.

Дакле, Србији, упркос тврдњама неких домаћих Отаниста (ОТАН је алтернативна, исто тако званична скраћеница за НАТО, изведена из француског), није понуђено ништа ново, ништа што већ није представљено и на ширим форумима, и у другим земљама, укључујући и ЕУ земље попут Финске и Немачке. Дакле, није посреди “неки руско-српски билатерални споразум” (Зоран Драгишић, доцент на Факултету за безбедност, коме, притом “није јасно како, поред војне неутралности, можемо да потписујемо такве споразуме”, и ако је очигледно да би предложени споразум, који би потписале све државе од Владивостока до Ванкувера, управо представљао оличење неутралности, тј. неблоковске посвећености колективној безбедности).

Занимљиво је и то што председник Атлантског савета, Владан Живуловић, чак сматра да је руски предлог “дестабилизујући”, што такође може да буде тачно – али питање је за кога: за Европу или за много уже схваћени “Евро-атлантска” којег тренутно заступа НАТО-ОТАН?

Још занимљивија су поновна потезања “забринутости” како ће Србија за коју годину бити “острво” окружено земљама-чланицама НАТО. Тај аргумент би, заправо, требало да буде још један повод за постављање изузетно важног питања: које су праве намере НАТО-ОТАН-а? Јер, ако НАТО-ОТАН истински “штити заједничке савезничке вредности демократије, индивидуалне слободе, владавине права и мирног решавања спорова, промовишући те вредности широм евро-атлантског простора” (“Шта је НАТО?” са званичне презентације ове организације), зашто би било која друга држава требало да се осећа несигурно окружена чланицама такве једне организације? И, коначно, зашто би једна таква организација била против новог предлога о још широј колективној безбедности који стиже из Русије?